

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu *Vnější činnost Unie: úloha organizované občanské společnosti*

(2006/C 195/16)

Dne 28. ledna 2004 se Evropský hospodářský a sociální výbor, v souladu s čl. 29 odst. 2 Jednacího řádu, rozhodl vypracovat stanovisko k tématu *Vnější činnost Unie: úloha organizované občanské společnosti*.

Specializovaná sekce „Vnější vztahy“, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 4. května 2006. Zpravodajem byl pan KORYFIDIS.

Na 427. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 17. a 18. května 2006 (jednání ze dne 17. května 2006), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 140 hlasy pro, 3 hlasy proti a 9 členů se zdrželo hlasování.

1. Toto stanovisko bylo vypracováno na základě dotazníku a studie. Jedná se o výsledek dlouhého analytického procesu jak na poli teorie, tak v praxi, a odráží též zkušenosti získané EHSV ze vztahů, jež navázal s poradními orgány a jinými organizacemi občanské společnosti v kandidátských a v některých třetích zemích. Celý tento postup, jenž trval několik let, vede Výbor k přesvědčení, že je nutno zahájit novou etapu a tyto závazky a vztahy, jež z nich vyplývají, učinit strukturovanějšími a předvídatelnějšími, stejně jako zlepšit jejich výhledy.

2. EHSV je toho názoru, že globalizace hospodářství a pokrok ve vědě a technologii, především informačních technologiích, představují velkou sílu, jíž lze čelit pouze posunem epicentra tvorby a rozvoje současných mezinárodních vztahů. Základním vyjádřením tohoto posunu musí být strukturální integrace vztahů mezi společnostmi do tradičních vztahů mezi státy.

3. Z toho vyplývá, že Unie je systémem řízení a jakožto sjednocený celek by měla co nejdříve uznat tuto novou skutečnost. Uznat ji znamená také plánovat a rozvíjet politiky vnější činnosti s aktivní spoluprací a přínosem organizované občanské společnosti k jejímu provádění.

4. Tyto politiky by měly být preventivní, kde je to možné, a v každém případě integrované. Evropský demokratický život, evropské hospodářské a sociální *acquis*, strategické cíle Unie a spolehlivé znalosti jsou základem pro vytváření a rozvoj těchto politik uvnitř a vně hranic Unie.

5. Bude muset najít novou vnitřní organizační rovnováhu a tvůrčí rovnováhu mezi konkurencí a spoluprací, především v oblastech a činnostech směřujících za hranice Unie.

6. Způsob, jakým by si samotné evropské organizace občanské společnosti měly uvědomit svoji novou úlohu, představuje složitý problém. Žádá si podporu moderních metod na obeznámení se s učením a znalostmi.

7. Pro účely takového obeznámení, ale všeobecněji z hlediska umožnění evropským občanům vypořádat se se společností

a hospodářstvím založenými na znalostech, je zapotřebí nový přístup k programům celoživotního vzdělávání. V praxi to znamená zahrnout do současných programů celoživotního vzdělávání poznatky týkající se globalizace a vnější činnosti Unie.

8. EHSV jakožto mluvčímu organizované občanské společnosti na evropské úrovni je svěřena trojí úloha:

— jediného hlasu občanské společnosti u politických orgánů Unie v záležitostech týkajících se vnější činnosti Společenství, který se zakládá na demokratickém *acquis* a na procesu tvůrčího souladu odlišných zájmů,

— aktivní účasti na plánování a rozvoji politik Unie týkajících se vnější činnosti Společenství,

— zajištění sledování zahraničních politik prováděných Uníí a jejich hospodářských a sociálních dopadů.

9. Tyto úlohy EHSV pokrývají širokou škálu otázek a činností, protože problémy vyvstávající v důsledku nového globálního prostředí se týkají jeho různých složek, jimiž jsou hospodářský, sociální, environmentální a kulturní rozměr.

10. V tomto ohledu je nejvýraznějším přínosem EHSV k utváření a rozvoji politik týkajících se vnější činnosti Unie jeho schopnost vytvářet tvůrčí rovnováhu, kdykoliv zaujímá postoj k nějaké otázce. Rovnováha je dosahována sjednocováním různých zájmů vyjádřených jeho členy v rámci procesu a přístupu, které pokrývají čtyři výše zmíněné rozměry.

11. Je třeba zdůraznit, že EHSV již má značné zkušenosti v záležitostech týkajících se vnější činnosti Unie. Na druhé straně existují nedostatky v dobrém využívání těchto zkušeností prostřednictvím širších mechanismů a přístupů Společenství. Přesněji řečeno, instituce Evropské unie nedokázaly dostatečně využít těchto poznatků a závěrů, jichž se jim dostalo ve formě stanovisek, informačních zpráv a jiných návrhů.

12. EHSV je toho názoru, že by se měly najít způsoby jak lépe zajistit spojení mezi těmito zkušenostmi a ústředními politickými strukturami Unie. Jedním z možných způsobů by bylo podepsat protokoly o vyšší spolupráci, jako např. protokol dohodnutý mezi Evropskou komisí a EHSV. Ještě lepším způsobem by byla spolupráce všech politických orgánů Unie a EHSV na rozvoji vhodných integrovaných a pokud možno preventivních politik.

13. EHSV v každém případě shledává a zdůrazňuje potřebu obecněji posílit svoji úlohu a úlohu organizované občanské společnosti v procesu globalizace. Obecnějším důvodem pro toto je potřeba podpořit širší cíle Unie ve světě ve 21. století. Specifický důvod pro to pak souvisí, a to především v případě EHSV, se způsobem, jakým tyto cíle budou podporovány. Jinými slovy to společně se stále se vyvíjejícím způsobem fungování EHSV, co se týče společnosti založené na znalostech, souvisí i s jeho jedinečnou charakteristikou, kterou je schopnost důvěryhodně zasáhnout na úrovni občanské společnosti mimo Unii s využitím přístupu, který lze popsat jako „měkká diplomacie“.

14. EHSV žádá o uznání této jedinečné schopnosti a o její podporu. Žádá, aby byl uznán jako globální partner (institucionální zástupce evropské organizované společnosti), především v mezinárodních organizacích, jako je např. Ekonomická a sociální rada Organizace spojených národů. Dále žádá o podporu svého postavení a úlohy ve smlouvách se třetími zeměmi a o podporu svých politik, jejichž cílem je podpora občanské společnosti v těchto zemích.

15. Při zastávání výše zmíněné dvojí úlohy žádá EHSV o podporu rozvoje svých hlavních střednědobých politických kroků. Mezi ně patří:

- vytvoření moderního integrovaného systému proaktivní komunikace, výměny informací a sítí s partnery v celé Evropě a ve světě a také s ostatními orgány Unie,
- zviditelnění a posílení spolupráce s poradními orgány mezi vládními organizacemi a dalšími dotčenými mezinárodními organizacemi, především v otázce vztahů s organizovanou občanskou společností,
- vytvoření „elektronické databanky“ k činnosti orgánů a struktur, jež ve světě vykonávají poradní funkci, a k činnosti sítí organizací občanské společnosti, a dále využívání této báze jako nástroje komunikace, sblížení, porozumění a vysvětlení, jak občanská společnost funguje, a jako nástroje na podporu hodnot a strategických cílů Unie ve světě,
- vypracování zprávy (každé dva roky) o hlavních světových událostech a vlivu vnější činnosti Unie na ně.

16. V souvislosti s výše uvedenými zjištěními a návrhy EHSV vyzývá politické orgány Unie, aby zavedly a podporovaly metodu neustálého interinstitucionálního dialogu s cílem:

- získat transparentní a včasné informace a shromáždit spolehlivé souhrnné poznatky o vnější činnosti Unie,
- přijmout jednotnou a soudržnou koncepci toho, jaké činnosti budou rozvíjeny, proč a jak.

V Bruselu dne 17. května 2006.

předsedkyně

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Anne-Marie SIGMUND